

שבת פרשת תצוה, יו"ד אדר-ראשון, ה'תשמ"א

ביאור בדרך אפשר

1 ה'צוותא', הוא זה שִׁמְקָשֶׁר וּמַחְבֵּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם אוֹר
 2 אֵין-סוֹף⁸. וְעַל יְדֵי שְׁמֹשֶׁה מְשַׁפֵּיעַ לְיִשְׂרָאֵל (כלומר שִׁמְקָשֶׁר
 3 אוֹתָם עִם אוֹר אֵין-סוֹף), עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה יִתְרוֹן וְהוֹסְפָה
 4 בְּדַרְגָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. [הסיבה לכך שלמרות שדרגתו של משה רבינו היא
 5 למעלה מהעם, שלכן הוא זה שבכוחו
 6 להשפיע להם, אך דווקא על ידם נעשית
 7 בו רוממות יתירה, הרי זה נעוץ בקשר
 8 הנשמתי של משה רבינו עם בני ישראל.
 9 דְּמֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל הֵם דְּגַמַּת
 10 רֹאשׁ וְרִגְלָ, כְּמוֹ שֵׁנְאָמְרָ⁹ עַל
 11 יְדֵי מֹשֶׁה רְבִינוּ 'שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף
 12 רְגְלֵי הָעָם אֲשֶׁר אָנֹכִי בְּקִרְבּוֹ',
 13 דְּכָל יִשְׂרָאֵל הֵם בְּבַחֲיַת
 14 הָרְגְלִים דְּמֹשֶׁה, וּמֹשֶׁה הוּא
 15 הָרֹאשׁ שְׁלֵהֶם. וְכִמוֹ שֵׁבְגוּף
 16 אָדָם עִם הֵיית שְׁהֵרָאשׁ הוּא מַעַל
 17 הָרְגִלִים וְהוּא זֶה שְׁמַנְהִיגִם אֶךְ בִּיחַד עִם
 18 זֶה הָרְגְלִים מוֹלִיכִים אֶת הָרֹאשׁ
 19 לְמִקּוֹם שְׁהֵרָאשׁ מִצַּד עֲצָמוֹ
 20 אֵינוֹ יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְשָׁם, כְּמוֹ
 21 כֵּן הוּא בְּמֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל, שְׁעַל
 22 יְדֵי יִשְׂרָאֵל (שֶׁהֵם הָרְגְלִים
 23 דְּמֹשֶׁה) דווקא על ידם מִתְנוֹסֵף
 24 עַלֹי בְּמֹשֶׁה. הַהוֹתָה שֶׁל עֲלֵיהּ זֶה
 25 שֶׁל מֹשֶׁה רְבִינוּ הַנְּרַמְתָּ עַל יְדֵי הַשְּׁפַעְתּוֹ
 26 עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רִמּוּהּ בִּלְשׁוֹן הַפְּסוּק
 27 זֶהוּ מַה שֵׁנְאָמְרָ 'שֵׁשׁ מֵאוֹת
 28 אֶלֶף רְגְלֵי הָעָם אֲשֶׁר אָנֹכִי
 29 בְּקִרְבּוֹ', שְׁעַל יְדֵי רְגְלֵי הָעָם'
 30 כְּלוֹמַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵינִם הָרְגִלִים שֶׁל
 31 מֹשֶׁה נִמְשָׁךְ וּמִתְגַּלֶּה הַגְּלוּי
 32 דְּ'אָנֹכִי' בְּקִרְבּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
 33 הַמִּילָה 'אָנֹכִי' רִמּוּת לַהֲתַגְלוֹת עֲצָמוֹתוֹ
 34 שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנֹאמְרָ 'אָנֹכִי ה'
 35 אֱלוֹקֶיךָ¹⁰]. וְזֶהוּ 'וְאֵתָה תְּצוּהַ
 36 אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ
 37 שְׁמֶן זֵית גּוֹ', דְּעַל יְדֵי שְׁמֹשֶׁה 'יְצוּהַ' בְּמִשְׁמַעוֹת שֶׁל 'צוּתָא'
 38 וַיִּקְשֶׁר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם אוֹר אֵין-סוֹף, עַל יְדֵי זֶה יִבְיֹאוּ
 39 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֶן זֵית לְמֹשֶׁה ('וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ'), כְּלוֹמַר שְׁיִוְסִיפוּ
 40 תּוֹסְפוֹת אוֹר בְּמֹשֶׁה.
 41 ג) וּלְבָאָר זֶה, מְקַדִּים בְּהַמְאָמְרָ¹¹ שְׁמֹשֶׁה רְבִינוּ

ביאור בדרך אפשר

מְהֵימְנָא', דְּשִׁנֵּי פְרוּשִׁים בְּזָה. פִּירוּשׁ אַחַד הוּא 'רועה נאמן'. רועה
 נאמן פירושו שאינו נאמן רק לבעלי הצאן אלא הוא נאמן לצאן עצמם בכך
 שהוא מוסר את נפשו אפילו עבור כבשה אחת ואינו מוכן להחליפה באחרת.
 כמו כן משה רבינו שְׁהוּא רועה נֶאֱמָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְהִפְיֹרוּשׁ הַשְּׁנִי
 הוּא 'רועה אמונה' שִׁמְשַׁמְעוֹתוֹ הִיא,
 כֶּשֶׁם שֶׁתְּפַקִּידוֹ שֶׁל רועה צאן הוּא
 לְהַאכִילִם בְּמַרְעָה טוֹב וּמוֹיָן, כֵּךְ יִשְׁנוּ
 צוֹרֵךְ לְהַאכִיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 בְּמַרְעָה שֶׁל 'אמונה' וְזוֹ עוֹבְדוּתוֹ שֶׁל
 מֹשֶׁה רְבִינוּ שְׁהוּא זֶן וּמְפָרְנָס
 (=מְכַלְכֵּל) אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵנִין
 הָאֱמוּנָה. הַטַּעַם לִכֵּן שִׁישְׁנוּ צוֹרֵךְ
 בְּפַעּוּלָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רְבִינוּ לְהַאכִיל אֶת
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל ב'אמונה', בּוֹ בּוֹמֵן
 שֶׁלְכַאוּרָה הָאֱמוּנָה כְּכַר קִיּוּמָת בְּהֵם
 שֶׁהֵרִי הֵם קְבִלוּהּ בִּירוּשָׁה מַאֲבוּתֵינוּ
 אֲבֵרָהֵם יִצְחָק וַיִּעֲקֵב, הַסִּיבָה לִכֵּן הִיא
 דְּהֵאֱמוּנָה שִׁישְׁנָה בְּיִשְׂרָאֵל
 מִצַּד עֲצָמָם, שִׁישְׁנָה הֵם
 מְאָמִינִים בְּנֵי מְאָמִינִים¹², לֵלֵא
 פַּעּוּלָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רְבִינוּ אֶפְשָׁר
 שְׁתִּהְיֶה בְּבַחֲיַת מְקִיף, וְזֶה
 שְׁמֹשֶׁה רועה וּמְפָרְנָס
 (=מְכַלְכֵּל) אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵנִין
 הָאֱמוּנָה, מִשְׁמַעוֹת הַדְּבַר הוּא
 שְׁהֵאֱמוּנָה תִּהְיֶה בְּפִנְיַמִּיּוּת.
 הַסְּבֵרַת הַמוֹשְׁגִים 'מְקִיף' וּפְנִימִיּוּת:
 הַקֶּשֶׁר בֵּין שְׁנֵי דְבָרִים יָכוֹל לְהִיּוֹת
 בְּאוֹפֵן 'פְּנִימִי' וּבְאוֹפֵן 'מְקִיף'. כֹּאשֶׁר
 הָאָדָם בֹּא בְּמַגֵּעַ עִם דְּבַר בְּשִׁיכוּלָתוֹ
 לְהַפְנִימוֹ, לְהַכִּילוֹ בְּתוֹכּוֹ וְלִהְתַּאֲחַד
 עִימוֹ אוֹי קֶשֶׁר זֶה הֵינּוּ 'פְּנִימִי'. מַה-
 שֶׁאֵין-כֵּן כֹּאשֶׁר הַדְּבַר נִשְׂאָר מַחוּץ
 לְיִכוּלַת הָאָדָם לְהַכִּילוֹ וַאֲיִנוּ מִתַּאֲחַד
 עִימוֹ, הוּא נִשְׂאָר מַחוּצָה לוֹ. קֶשֶׁר זֶה
 הֵינּוּ בְּבַחֲיַת 'מְקִיף'. קֶשֶׁר 'פְּנִימִי' בֹּא
 לְיָדֵי בִּטּוּי בְּכֵן שְׁמַצִּיאוֹת הָאָדָם מִשְׁתַּנָּה בְּהִתְאָם לְדַבֵּר עִימוֹ הוּא נִקְשֶׁר
 וּמִתַּאֲחַד. מַה-שֶׁאֵין-כֵּן כֹּאשֶׁר הַקֶּשֶׁר הוּא בְּאוֹפֵן 'מְקִיף' מִצִּיאוֹתוֹ שֶׁל הָאָדָם
 נִשְׂאָרָת כְּמִקּוּדָם. דּוּגְמָה לְדַבֵּר: אָדָם הַשּׁוֹמֵעַ רַעִיּוֹן רוֹחֲנִי הַקֶּשֶׁר בְּסִבְרָא
 שְׁכֵלִית עֲמוּקָה, כֹּאשֶׁר מְדוּבָר בְּסִבְרָא אֲשֶׁר בִּיכוּלַת הָאָדָם לְהַכִּילָהּ בְּשִׁכּוֹל,
 לְהַבִּינָהּ וְלְהַסְבִּירָהּ לְעַצְמוֹ הֵיטֵב, אוֹי שְׁכַל הָאָדָם מִתַּאֲחַד עִימָה וְעַל-יַדֵּי-כֵּךְ

(8) כ"ה בסד"ה ואתה תצוה עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' רנו). ובכ"מ. ובד"ה זה תרפ"ז ס"ד בתחלתו (ועד"ז רסט"ו) "תקשר את בני ישראל" ואינו מוסיף "עם או"ס". ויש לומר, דבהמאמר מפרש שמה מקשר את בני ישראל עצמם, כדלקמן ס"א. (9) בהעלותך יא, כא. (10) ראה בכ"ז בד"ה הנ"ל תרפ"ז ס"ה. (11) סעיף ד. (12) שבת צז, א.